

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091, Majorstua

0301 OSLO

Deres referanse:

202212945-4Dato: **14.02.2023**Saksnr.: **2022/69994**Dok.nr.: **3**

Saksbehandler:

Steinar Eldøy

Høring av melding om konsesjonsplikt for Storeli kraftverk i Lund kommune

Meldingen gjelder bygging av et minikraftverk med maksimal installert effekt på 400 kW med en produksjon på 1,8 GWh. Inntaket er planlagt i Littlestemmen ovenfor Skåland i Lund kommune. Der planlegges det etablert en betongdam slik at det gir et reguleringsmagasin på ca. 15000 m³. Fra inntaket planlegges det lagt et nedgravd rør i en lengde på 1200 m ned til Skåland. Høydeforskjellen fra inntaket til kraftstasjonen ved Skåland blir 265 m. Det er i meldingen opplyst at middelvannføringen i Storelibekken fra Littlestemmen til Skåland per i dag er 127,7 l/s, og at dagens minstevannføring er 10 l/s. Det opplyses at maksimal slukeevne for anlegget vil være 200 l/s, og at planlagt minstevannføring vil være lik dagens minstevannføring på 10 l/s, men det mangler informasjon om hvordan vannføringen forventes å bli i bekken gjennom året etter en eventuell utbygging.

Merknader i forhold til vannmiljø og naturmangfold

Det synes ikke å ha blitt gjennomført noen kartlegging av naturmangfold i området ut over at det er sjekket ut om det forekommer rødlistearter i området (artskart.artsdatabanken.no). Dette sammen med manglende informasjon om naturlig vannføring gjennom året og hvordan den vil være etter en eventuell utbygging, gjør at det etter vår vurdering ikke foreligger et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne vurdere virkninger for naturmiljø og naturmangfold hverken i og langs selve bekkestrengen i Storelibekken eller i de nærliggende områdene. Dermed er det heller ikke tilstrekkelig grunnlag til å vurdere behovet for, og hva som eventuelt kan være nødvendige avbøtende tiltak.

Merknader knyttet til kulturminner og kulturmiljø

Ved eksisterende bekk og planlagt trasé for rørgate, litt vest for planlagt plassering av ny kraftstasjon, ligger en gammel kraftstasjonsbygning fra 1930 tilknyttet tidligere Skåland tuberkulosehjem, senere internatskole og barnevernsinstitusjon. Tidligere Skåland tuberkulosehjem med hageanlegg og tilhørende kraftstasjon inngår i nasjonal verneplan for barnevernsinstitusjoner, dvs. er statlig listeført som kulturminne/kulturmiljø. Anlegget inngår også i Lund kommunes kulturminneplan, og i regionalplan for kulturmiljø som for tiden er på høring. Kulturmiljøet har både lokal, regional og nasjonal verneverdi og -interesse.

Anlegget bestod opprinnelig av hovedbygning med kurhall og hageanlegg med utsyn til vakkert kulturlandskap, og egen kraftstasjon for å forsyne tuberkulosehjemmet med

elektrisk kraft. Det er senere blitt utvidet med bestyrerbolig, gymsalbygg, verksted, stall og lagerbygg, samt nyere boligpaviljonger. I dag er anlegget i bruk som gjestegård.

Det må tas særlig hensyn til det verdifulle kulturmiljøet og landskapet ved tidligere Skåland tuberkulosehjem i det videre arbeidet med konsesjonspliktavurdering for Storeli kraftverk. Det må tas særlig hensyn til og vurderes mulighet for avbøtende tiltak for bevaring av den gamle kraftstasjonsbygningen og dens naturlige omgivelser. Videre må ny kraftstasjonsbygning få en fin arkitektonisk utforming og volum/høyde og material- og fargebruk som er tilpasset og tar særlig hensyn til kulturmiljøet på Skåland, inkludert kulturlandskapselementer som steingjerder etc. Det må også tas nødvendig hensyn ved etablering av jordkabel fra ny kraftstasjon til trafotilknytning like ved hovedbygningen.

Konklusjon

Manglende kunnskap om naturmiljø og naturmangfold i Littlestemmen og langs Storelibekken samt de kulturminneinteressene som er nevnt over, gjør at det etter fylkesdirektørens vurdering bør gjennomføres nærmere undersøkelser før det kan tas stilling til en eventuell kraftutbygging. Etter vår vurdering vil en konsesjonsbehandling være fordelaktig for videre behandling av saken, og for å kunne ta stilling til om fordelene ved en utbygging er større enn de negative virkningene, og i hvilken grad avbøtende tiltak bør iverksettes for å redusere mulige negative virkninger av en utbygging.

Hilsen
Herdis Sigurgrimsdottir
fagleder

Steinar Eldøy
spesialrådgiver

Kopi til: Statsforvalteren i Rogaland

Dette dokumentet er godkjent elektronisk. Oppgi vårt saksnr. når du svarer på brevet.